

Το παράδειγμα του ελληνικού τοπίου

Εμπορικά ανταγωνιστική, πολιτισμική
και πολιτική ταυτότητα

09-01-2019

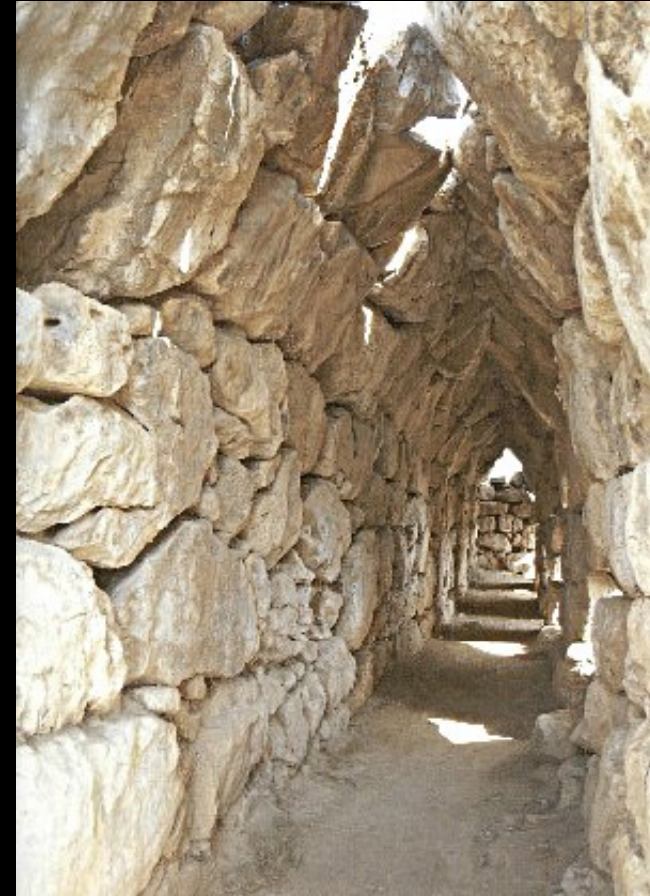
Κωνσταντίνος Μωραΐτης
Αρχιτέκτονας
Καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ
mor@arsisarc.gr

***1 - Ταυτότητα του τόπου και δίκτυα
επισκεψιμότητας:***

***Η πολιτική σκοπιμότητα και η συσχέτισή τους
με τον 'φυσικό' σχεδιασμό***

Ενδιαφέρομαι για ότι περιγράφουμε ως 'ταυτότητα τόπου' για μια σειρά από λόγους:

- *Για λόγους προσωπικής επαγγελματικής ιδιοτέλειας,*
- *όσο και για λόγους 'ιδιοτέλειας' επιστημονικής, συσχετισμένης με μια ιδιαίτερη επιστημονική ομάδα προέλευσης.*
- *Επίσης για λόγους πολιτικού ενδιαφέροντος...*

...καθώς δε μπορώ να εξομοιώσω την 'ταυτότητα' ενός τόπου, με την 'ταυτότητα' προώθησης μιας 'μάρκας' παπουτσιών.

Έτσι η ενίσχυση της ταυτότητας ενός τόπου, μπορεί να συνδεθεί με θέματα 'συνείδησης', στο πλαίσιο πραγματικών ή επινοημένων πολιτικών σχέσεων. Παράδειγμα: Βαρκελώνη – Καταλονία.

1^η ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ:

Με αυτήν την έννοια η ενίσχυση της ταυτότητας ενός τόπου, πόλης, περιοχής, απευθύνεται πρώτιστα στους κατοίκους τους.

***Ενισχύοντας αυτό που αποκαλούμε
'αξιοπρέπεια της κατοίκησης' ή 'αξιοβίωτο'...
...ανακτώντας δηλαδή το καθοριστικό πολιτικό
της ενδιαφέρον.***

2^η ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ:

Η ενίσχυση της ταυτότητας περιοχών, ευνοείται από την οργάνωση δικτύων 'απόδειξης' αυτής της ταυτότητας, προβολής της μέσω της αμοιβαίας προβολής των 'κόμβων', των 'εστιών' της. Πρόκειται προφανώς και για επιλογή κόμβων επισκεψιμότητας, στο πλαίσιο δικτύων επισκεψιμότητας.

Εδώ επίσης, πέρα από το προφανές πρακτικό ενδιαφέρον, μπορούμε να εντοπίσουμε 'πολιτικά' οφέλη.

Τη διαπίστωση της ενότητας των κοινών πολιτισμικών χαρακτηριστικών σε γεωγραφικές περιοχές, άρα την ενίσχυση όρων συνεργασίας και κοινής προσπάθειας.

3^η ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ:

Η αναγνώριση της ταυτότητας ενός τόπου, όσο και η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ της, **συνδέεται με τον φυσικό-υλικό σχεδιασμό .**

Με τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, τον αστικό σχεδιασμό, την τοπιακή αναγνώριση και τον τοπιακό σχεδιασμό.

**ΑΥΤΑ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΤΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΚΑΛΑ ΜΟΝΟ ΕΜΕΙΣ...
δηλαδή επαγγελματίες που μπορούν να συσχετίσουν
στρατηγικές χωρικής οργάνωσης, με φυσικό σχεδιασμό.**

Ξεκινώντας από την πολιτική αναφορά στην ταυτότητα του τόπου, αισθάνομαι πως η προσωπική μου ή έστω η 'συντεχνιακή' μου ιδιοτέλεια, εξαγνίζεται από ένα αίτημα πολιτικού ήθους...

...και αποκτά την υπερηφάνεια της αναφοράς στην Αρκαδία για παράδειγμα.

Στην «Ευδαίμονα Αρκαδία» αναφοράς του Δυτικού και παγκόσμιου πολιτισμού, της αρχέγονης σωματικής και πολιτικής ελευθερίας.

Αρχικά στραφήκαμε σε αφηγήσεις ανάλογες, όπως αυτές που αφορούν την αφήγηση για τον Faust και την Ωραία Ελένη, στην Αρκαδία...

Mephistopheles and Faust, William Henry Margetson (1885)

και

Elena di Troia, Guido Reni (1631)

Ο Γκαίτε στην ύπαιθρο, στη Ρώμη
του Johann Heinrich Wilhelm Tischbein (1786)

Ο Faust θα φθάσει τελικά στην Αρκαδία, στη χώρα
«την πιο ώρια από τον ήλιο κάτω της γης,
που όλες ευεργετεί»...

«Γιατί όλοι ενώνονται εκεί πέρα, όπου άρχει η φύση
καθαρή... στην πάντα αγέραστη Αρκαδία».

Ο Faust συνεχίζει «βρήκες γλυκειά χώρα
και τύχη, οι θρόνοι μας βγάλαν ανθιά, κι
η αγάπη μας ας επιτύχει Αρκαδική πια
λευτεριά».

(σε μετάφραση Δημήτρη Λάμψα)

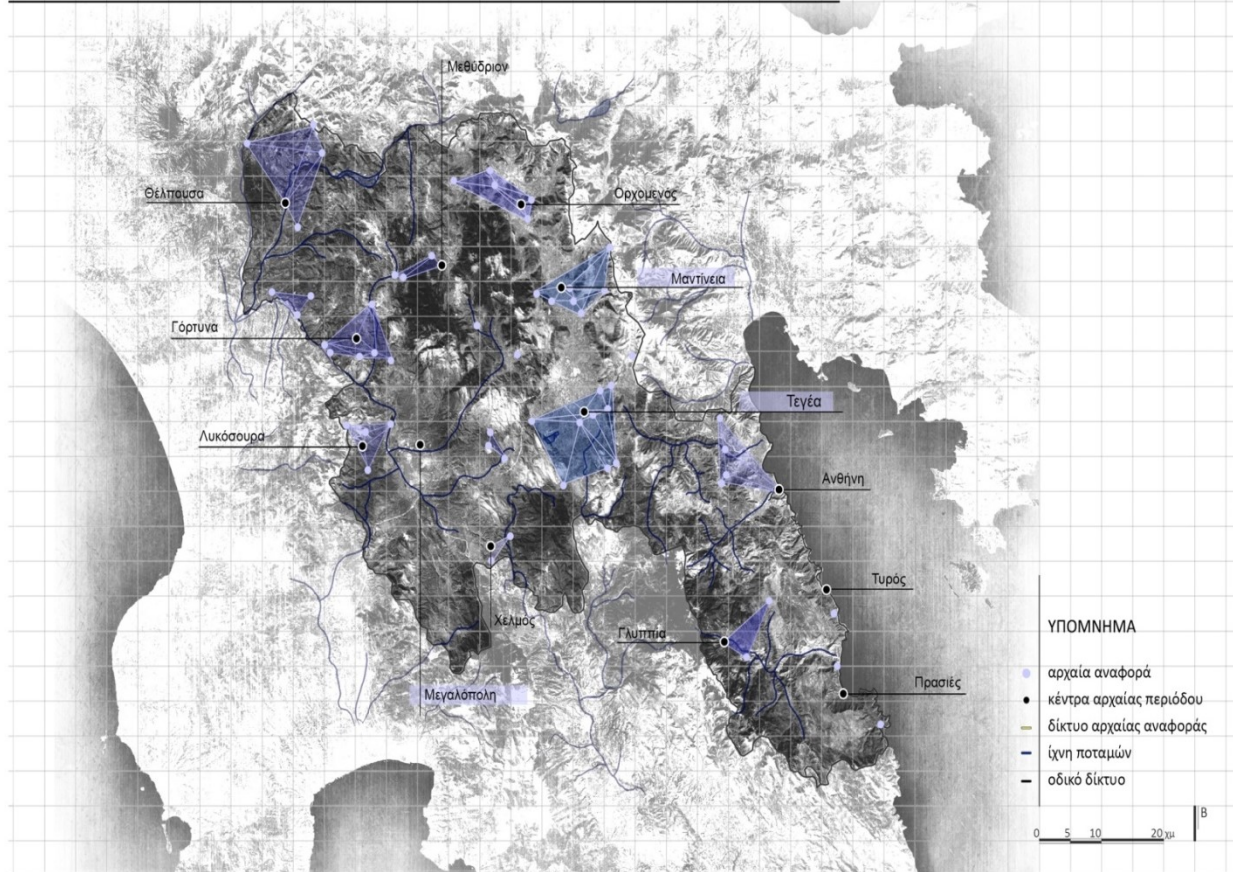
- *Προσέξτε...*

Η ταυτότητα της Αρκαδίας και η ταυτότητα της Τρίπολης,

αποκτούν σημασία τόσο εκτενέστερα όσο μπορούν να ενταχθούν σε ένα 'δίκτυο σημασιών' που υπερβαίνει τον περιορισμένο χωρικό τους εντοπισμό.

Η Αρχαία αναφορά στην Αρκαδία

Χάρτης 01

Υπόβαθρο : google earth | Επεξεργασία : σπουδαστική ομάδα Φεβρουάριος 2017

Μ. Β. Δίμιζα,
Θ. Σ. Κορδιαλή,
Π. Ράπτης

Ερευνητική εργασία
9^{ου} εξαμήνου
Σχολή Αρχιτεκτόνων
ΕΜΠ.

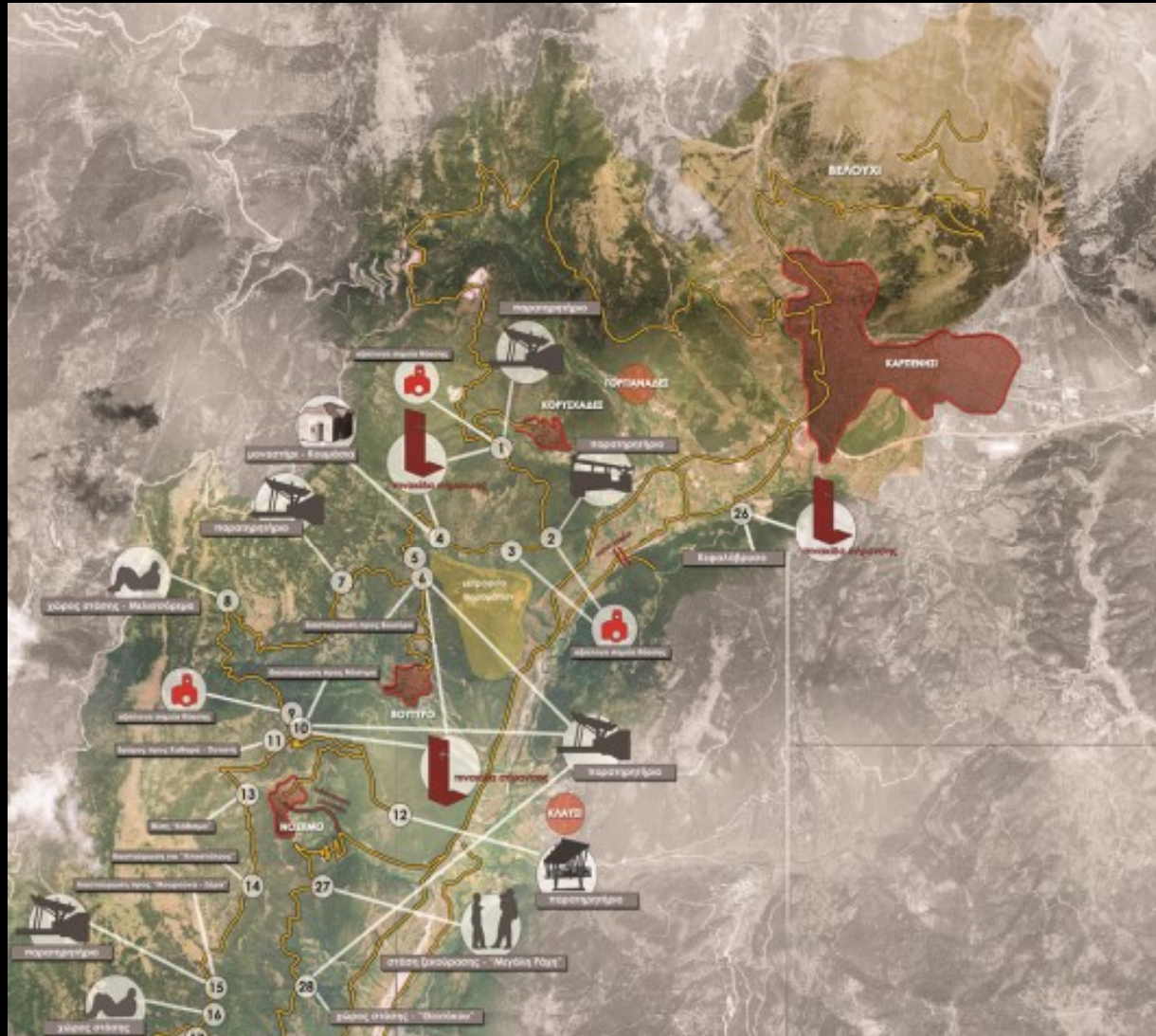
Υπ. διδάσκων:
Κ. Μωραΐτης

**Αν αυτό ισχύει σε γενικό, σημασιολογικό επίπεδο,
ισχύει επίσης με έμφαση,
σε ειδικότερο επίπεδο Χωρικών Δικτύων.**

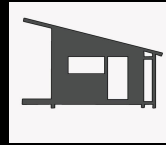
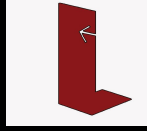
***Ας τονίσουμε πως
για οποιονδήποτε λόγο,
επιχειρησιακό ή πολιτισμικής-πολιτικής σημασίας,
η ενίσχυση και προώθηση
της ταυτότητας περιοχών,
αναφέρεται με έμφαση
στην ποιότητα του τοπίου...
φυσικού ή πολιτισμικού τοπίου.***

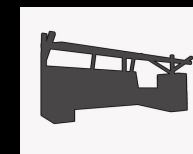
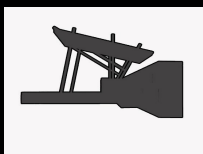
Σχετικά μπορούμε να σας μεταφέρουμε την εμπειρία από μια ανάλογη προσπάθεια προβολής του τοπίου, σε μια μελέτη συγκρότησης δικτύων περιήγησης στα οικολογικά πάρκα της Ευρυτανίας που ολοκληρώθηκε το 2012 σε συνεργασία του ομιλούντος με τον συνάδελφο Γ. Γιαννίτσαρη.

Παράδειγμα: Πάρκο Καρπενησιώτη

‘Το δικό μου νησί, είναι το Καρπενήσι.’

Παραδείγματα επιμέρους κατασκευών για τη συγκρότηση του δικτύου ενίσχυσης της Ιδιαίτερης Φυσιογνωμίας των Οικολογικών Πάρκων στην περιοχή του Δήμου Καρπενησίου.

Είναι σημαντικό να επιμείνουμε στην έννοια του δικτύου σημείων αναφοράς της ταυτότητας.

Αυτό, ΣΥΝΟΛΙΚΑ, μπορούμε να το κάνουμε μόνο εμείς....

Swiss-Greek Symposium: *Train, Tourism and Regional Development*

*An excursion into the past, present
and future of Peloponnesian and
Rhaetian Railways*

*19th – 21st October 2016
Villa Hatt – Zurich*

Μια πρόταση υπαγωγής του σιδηροδρομικού δικτύου της Πελοποννήσου, στον κατάλογο με τα 1.031 Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

Αν η πολιτιστική κληρονομιά δεν περιορίζεται σε εκδηλώσεις οι οποίες περιλαμβάνουν ύλη, όπως είναι τα μνημεία και τα αντικείμενα τα οποία έχουν διατηρηθεί στην πορεία του χρόνου, αλλά περιλαμβάνει και την άυλη κληρονομιά, τότε πολύ περισσότερο δεν πρέπει να την 'εγκλωβίσουμε' ή να την 'εντοπίσουμε' σε περιορισμένα σημεία του χώρου.

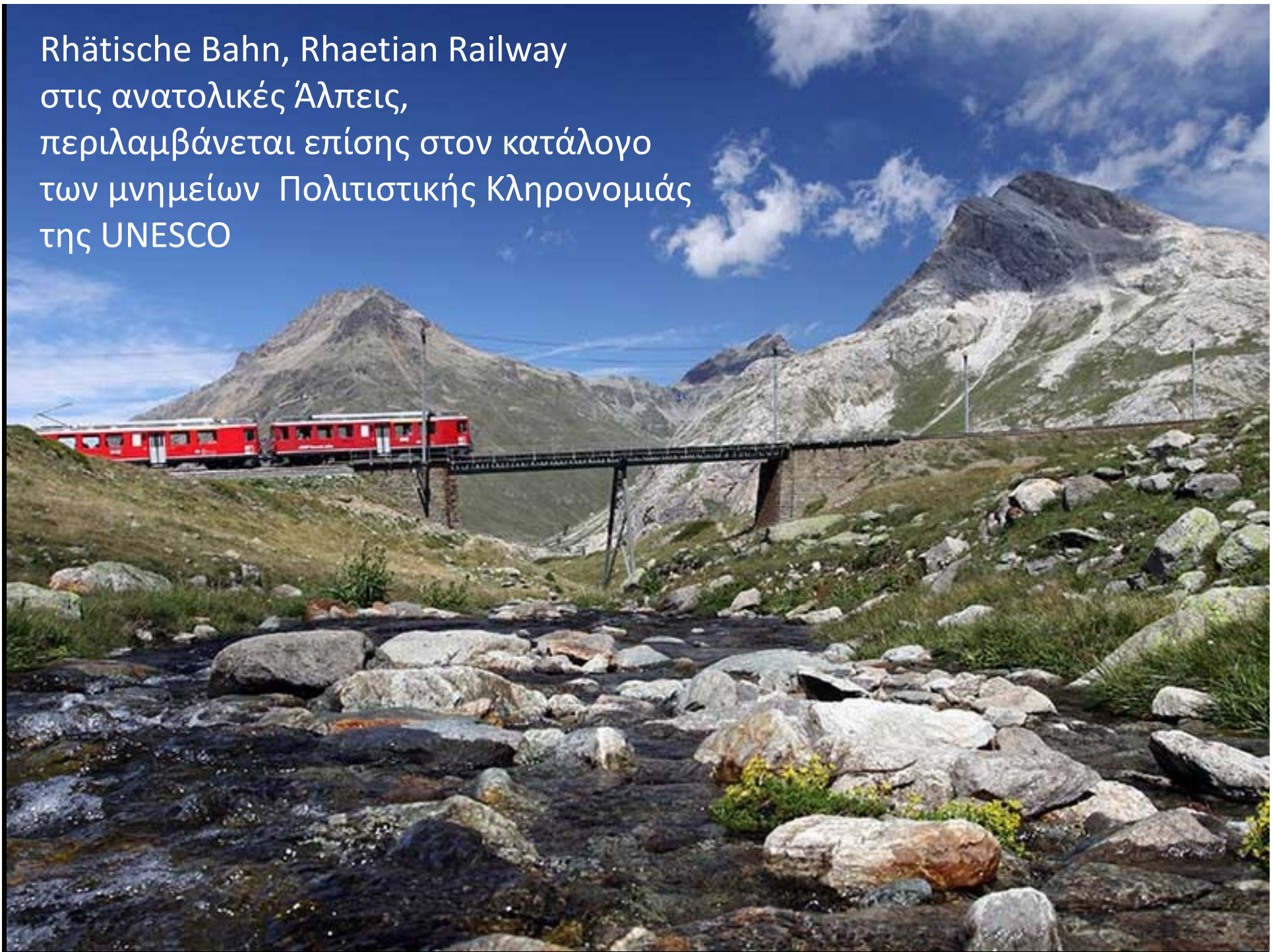

source: T.Papamichail

LEGEND

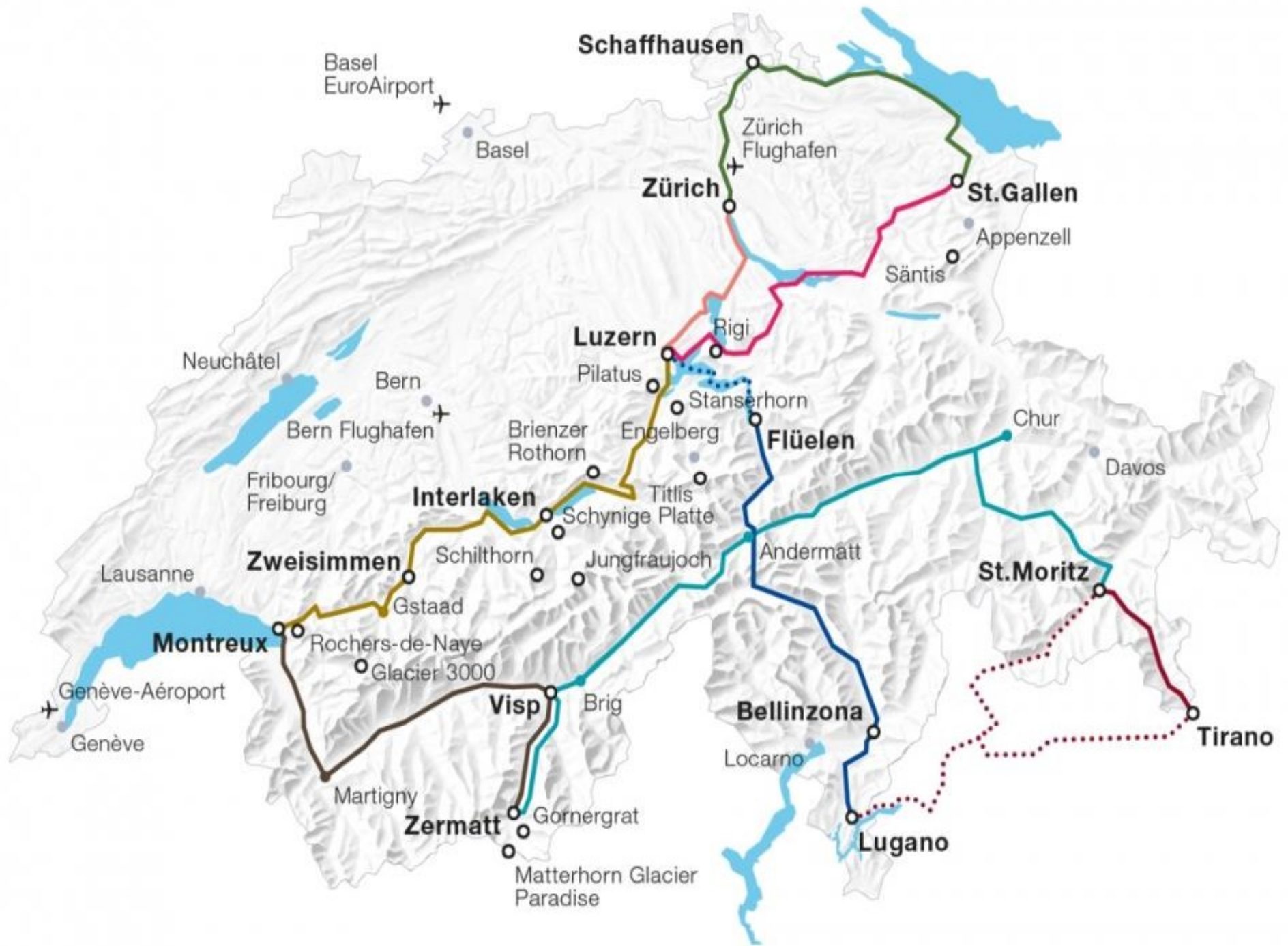
- Inactive line/Meter gauge
- Meter gauge/ Diesel
- UNESCO's sites

Rhätische Bahn, Rhaetian Railway
στις ανατολικές Άλπεις,
περιλαμβάνεται επίσης στον κατάλογο
των μνημείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς
της UNESCO

Περνά από περιοχές υψηλού περιηγητικού ενδιαφέροντος, όπως το St. Moritz ή το Lugano,...

αλλά παραπέμπει επίσης σε μια ιδιαίτερη εθνοτική ομάδα που μπορεί να θεωρηθεί παλαιότατος πολιτισμικός πυρήνας του Ελβετικού πληθυσμού.

Πρόκειται για τη **Ραετική** ομάδα πληθυσμού που μιλά μια παλαιότατη γλώσσα, συγγενή με εκείνη των Ετρούσκων.

Έτσι η ενίσχυση του αντίστοιχου τοπιακού και πολιτισμικού δικτύου και η ενίσχυση της αντίστοιχης σιδηροδρομικής γραμμής, διαθέτει πολιτική στόχευση, πέρα από την περιηγητική, οικονομική προώθηση.

ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΕΝ ΚΙΝΗΣΕΙ

(ΑΝΑ) ΒΙΒΛΙΟΝΤΑΣ ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥΝΗΔΟΥ

Σκηνοθεσία: Μάριος-Μιχαήλ Πετρόγκονα
Σκηνοθεσία: Μάριος-Μιχαήλ Πετρόγκονα

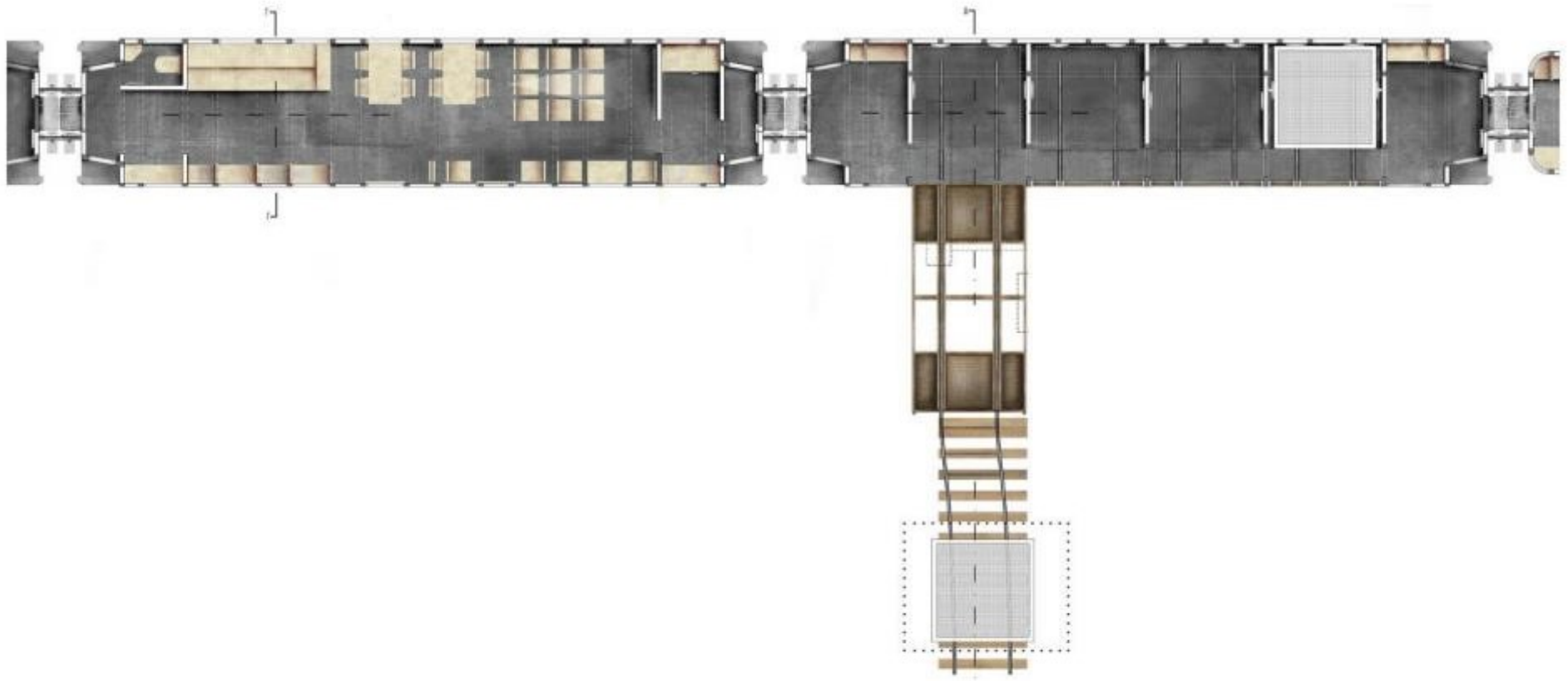
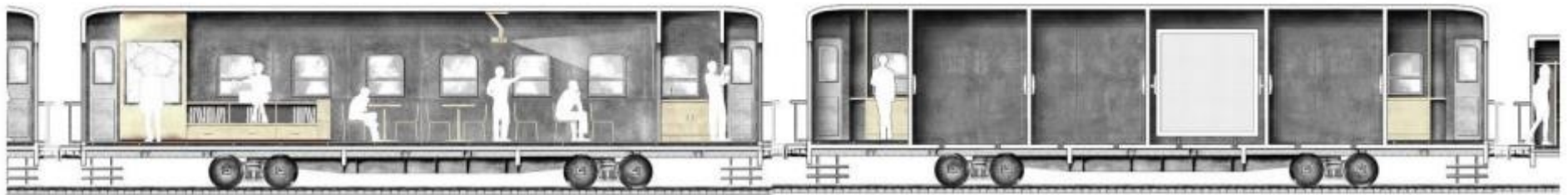
«Κατοικία εν κινήσει»

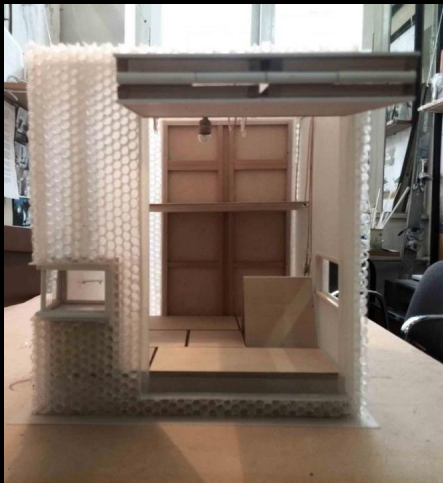
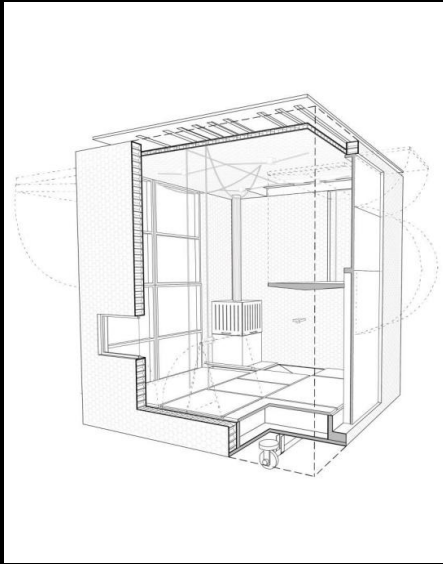
Διπλωμ. εργασία

του Μάριου-Μιχαήλ Πετρόγκονα και του
Μάριου Τακόπουλου.

Υπεύθυνοι διδάσκοντες: Δ. Παπαλεξόπουλος,
Κ. Μωραΐτης

Φεβρ. 2015

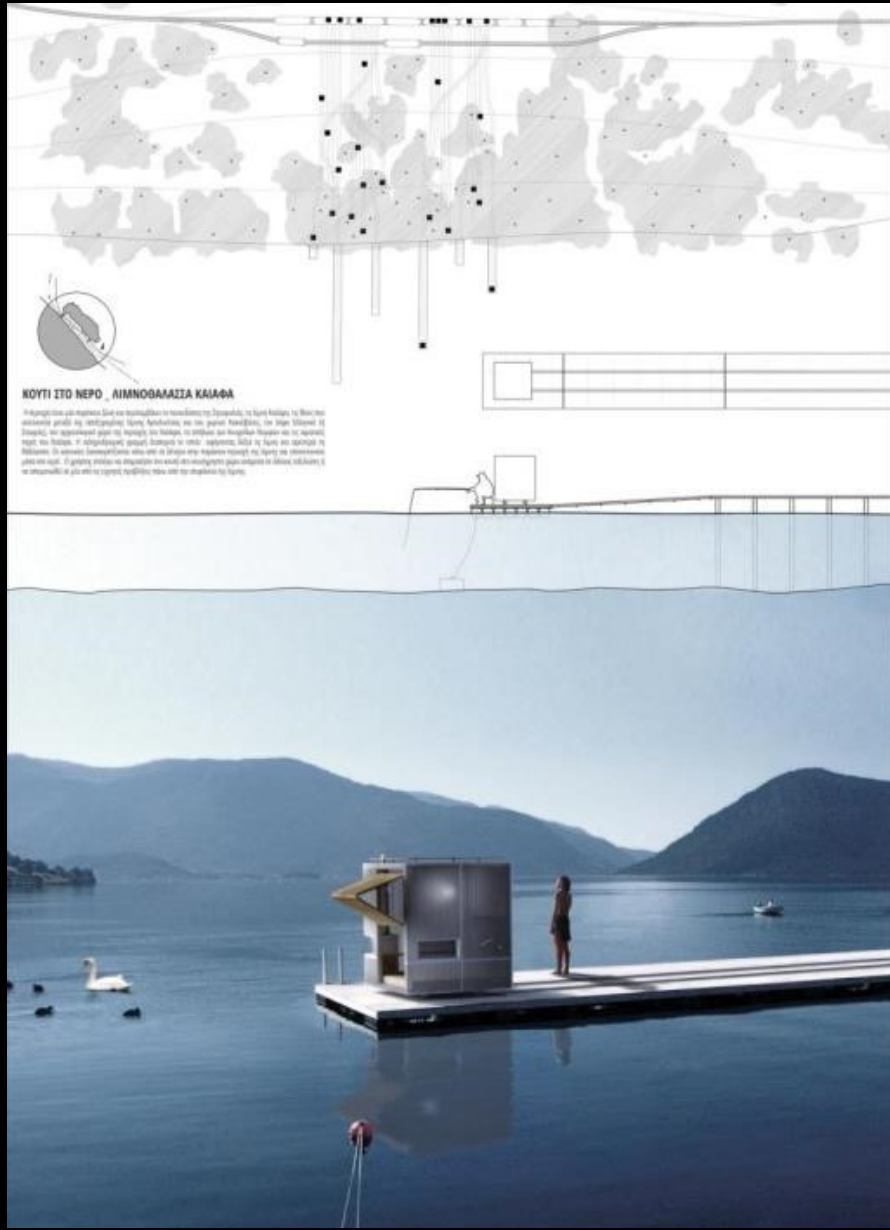

ΚΟΥΤΙ ΣΤΟ ΘΑΣΟΣ_ ΔΑΣΟΣ ΧΡΑΝΩΝ

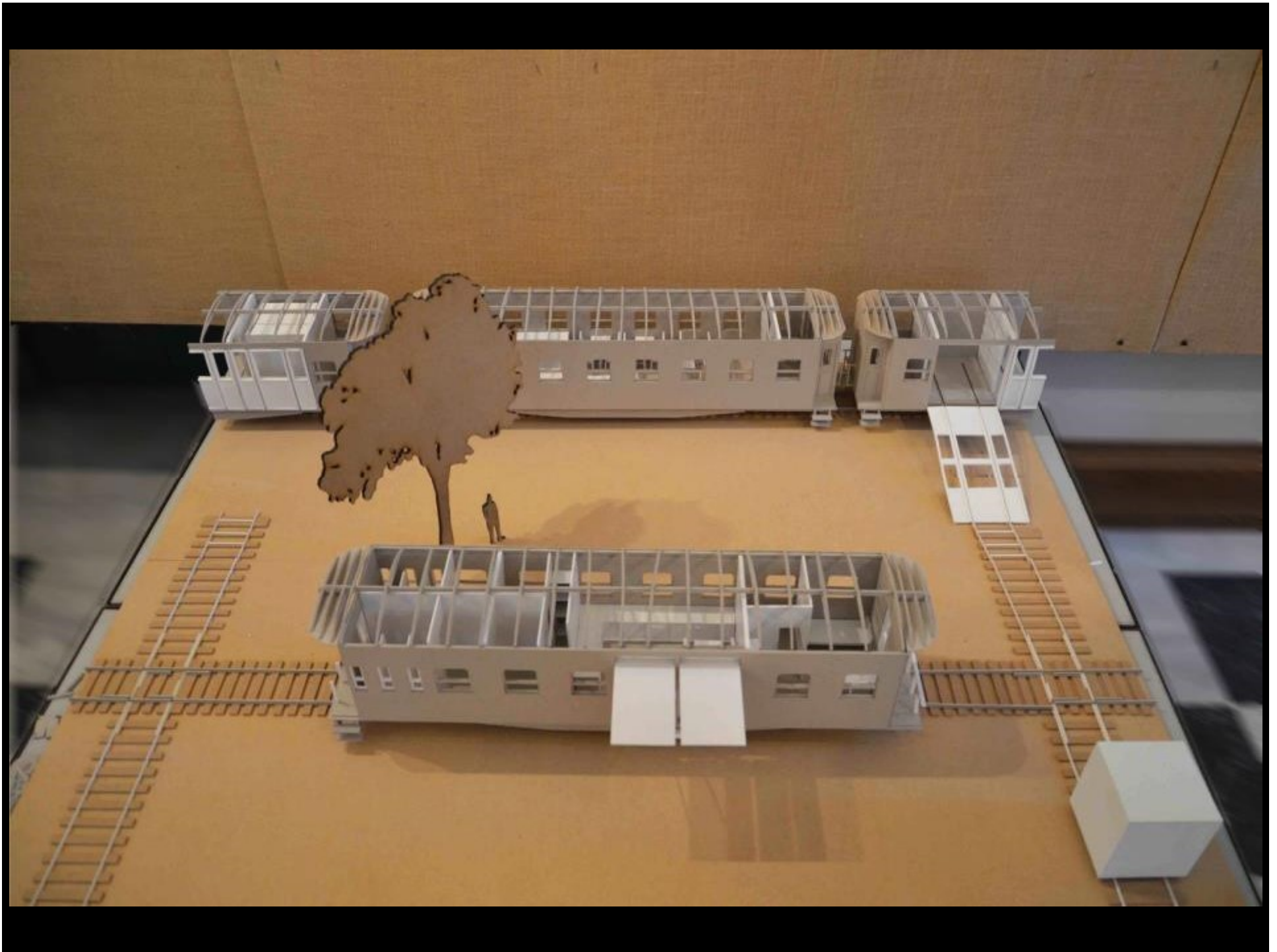
Το πρώτο κτίριο αποτελεί ζεύγος με αρχιτεκτονική εμπνευσμένη από τον Μίνο Ομπριακό, που συνδυάζει το αρχαίο κτίριο με την αρχιτεκτονική του 21ου αιώνα. Το κτίριο αποτελεί ζεύγος με αρχιτεκτονική εμπνευσμένη από τον Μίνο Ομπριακό, που συνδυάζει το αρχαίο κτίριο με την αρχιτεκτονική του 21ου αιώνα. Το κτίριο αποτελεί ζεύγος με αρχιτεκτονική εμπνευσμένη από τον Μίνο Ομπριακό, που συνδυάζει το αρχαίο κτίριο με την αρχιτεκτονική του 21ου αιώνα.

ΚΟΥΤΙ ΣΤΟ ΝΕΠΟ_ ΑΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙΦΑ

Η διαμόρφωση του κτιρίου είναι βασισμένη στην αρχιτεκτονική του Μίνο Ομπριακό, που συνδυάζει το αρχαίο κτίριο με την αρχιτεκτονική του 21ου αιώνα. Το κτίριο αποτελεί ζεύγος με αρχιτεκτονική εμπνευσμένη από τον Μίνο Ομπριακό, που συνδυάζει το αρχαίο κτίριο με την αρχιτεκτονική του 21ου αιώνα. Το κτίριο αποτελεί ζεύγος με αρχιτεκτονική εμπνευσμένη από τον Μίνο Ομπριακό, που συνδυάζει το αρχαίο κτίριο με την αρχιτεκτονική του 21ου αιώνα.

*Αυτό, ΣΥΝΟΛΙΚΑ, μπορούμε να το κάνουμε
μόνο εμείς....*

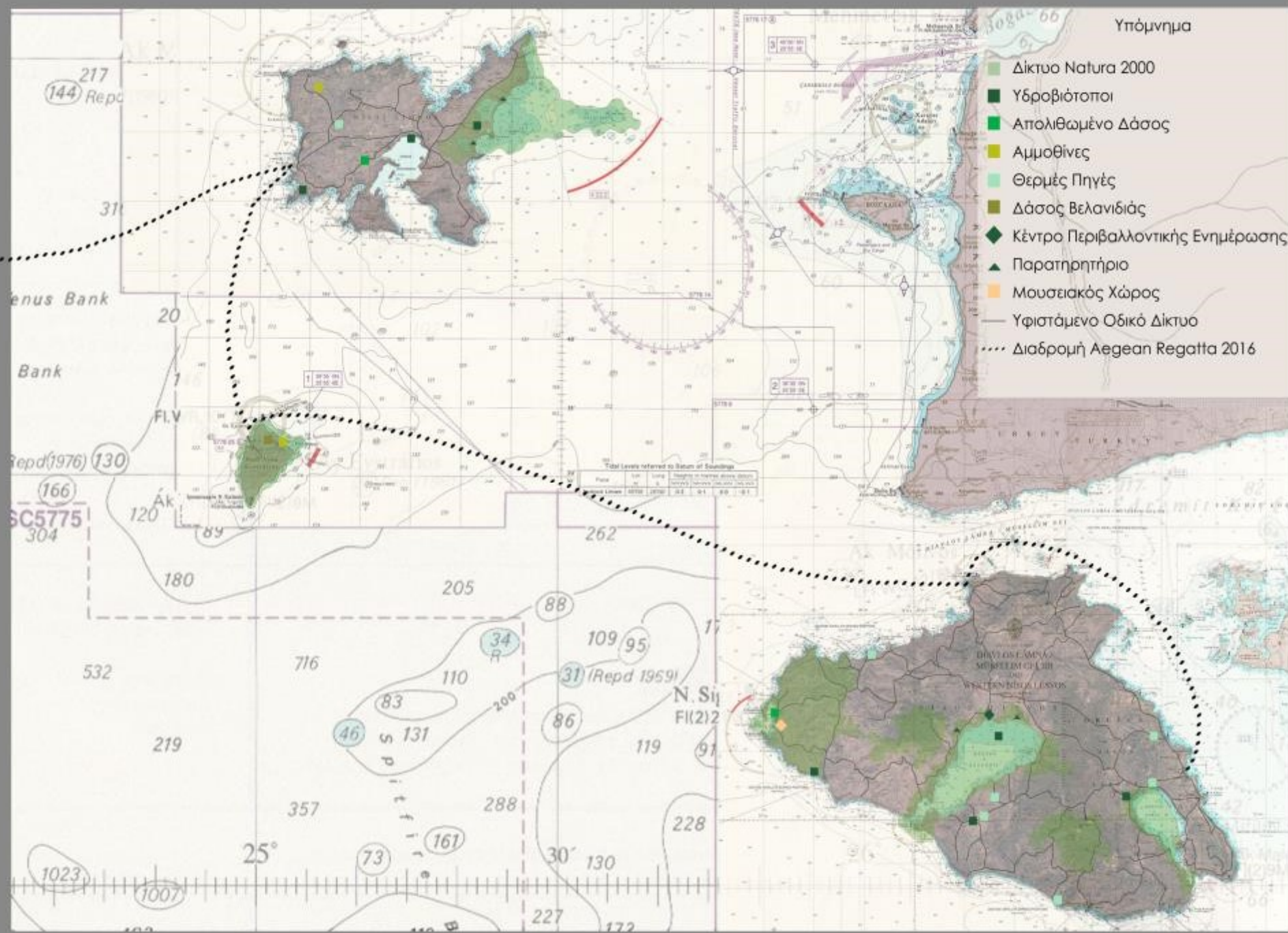

Συγκρότηση Δικτύων Τοπιακής Φυσιογνωμίας για την
Προώθηση και Ενίσχυση των Νησιών του Βορειοανατολικού Αιγαίου

Μεντεκίδου Αλεξάνδρα - Δήμητρα

Υπόμνημα

- Δίκτυο Natura 2000
- Υδροβιότοποι
- Απολιθωμένο Δάσος
- Αμμοθίνες
- Θερμές Πηγές
- Δάσος Βελανιδιάς
- ◆ Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης
- ▲ Παρατηρητήριο
- Μουσειακός Χώρος
- Υφιστάμενο Οδικό Δίκτυο
- ⋯ Διαδρομή Aegean Regatta 2016

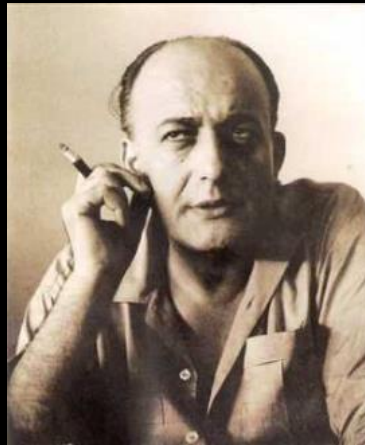
1. Δίκτυο Περιβαλλοντικής Ποιότητας

«Αϊβαλί: Από τον ιστορικό πυρήνα στον παράλιο χώρο» - Ιούλιος 2016.
Σπουδ.: Ε. – Ι.Καριμάλη, Ο. Κυτέα. Υπ. διδάσκοντες: Μ. Μάρκου, Κ. Μωραΐτης.

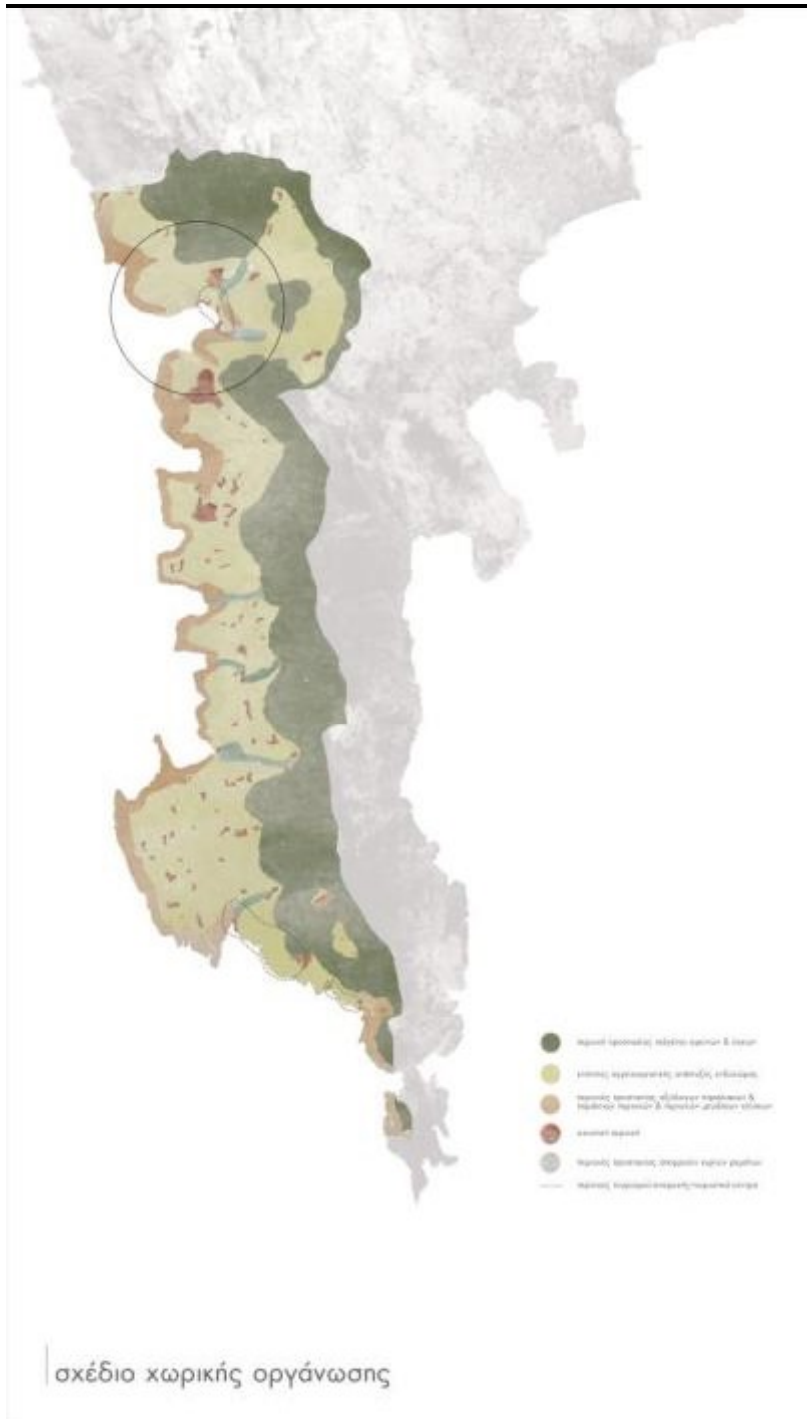

*Αυτό, ΣΥΝΟΛΙΚΑ, μπορούμε να το κάνουμε
μόνο εμείς....*

Ο Νίκος Γκάτσος και η Ασέα...
Αλλά η Πελοπόννησος,
όπως και πολλές περιοχές της Ελλάδας,
έχουν να προτείνουν πολλά περισσότερα.

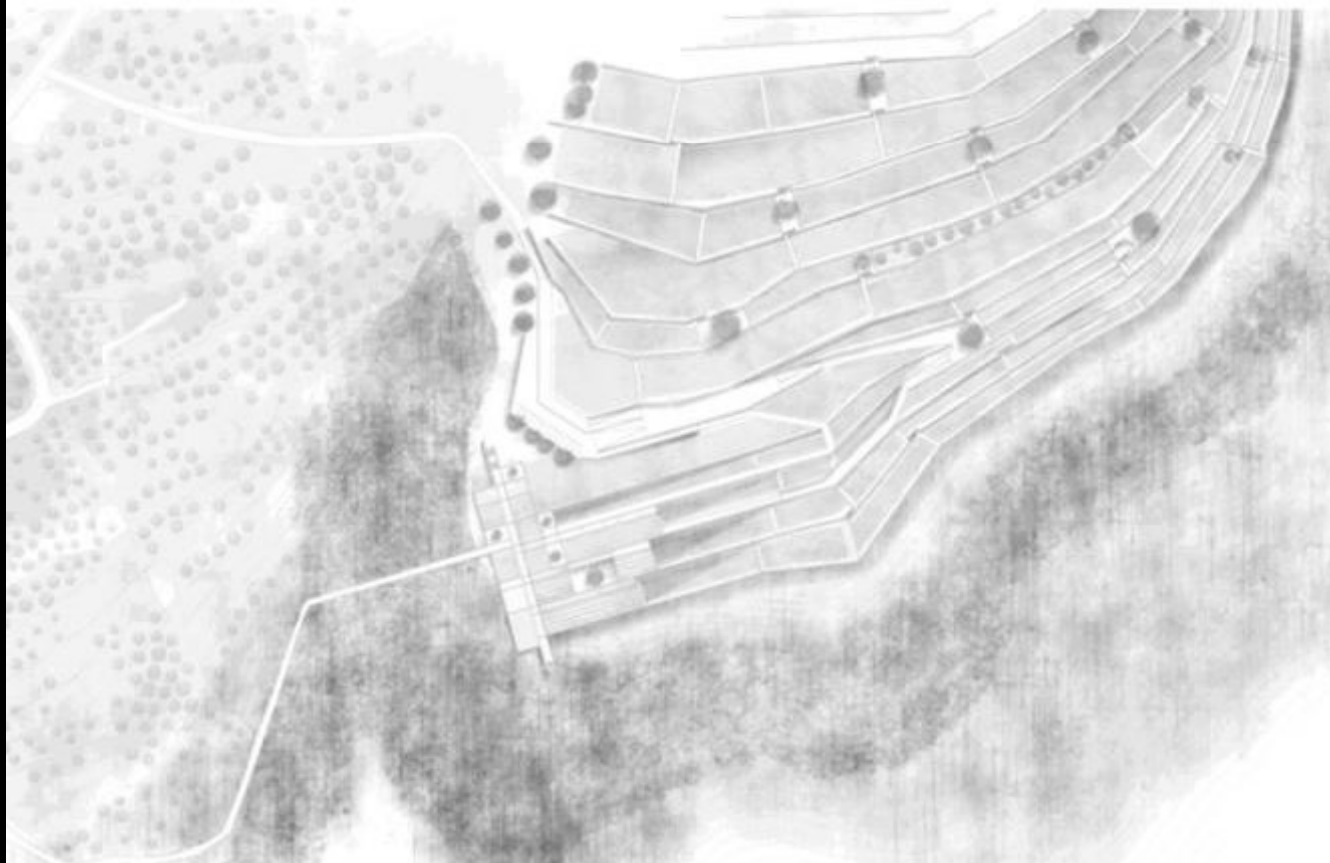
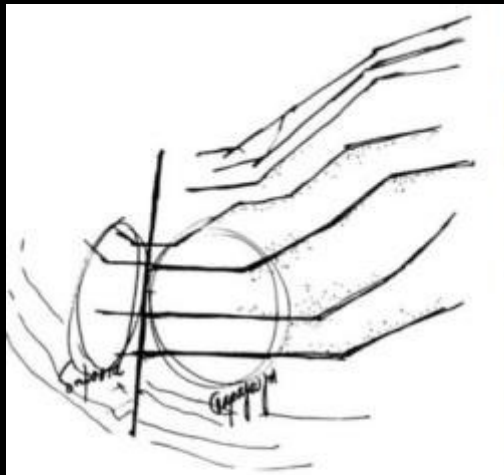
Δίκτυα παραγωγικών δραστηριοτήτων;

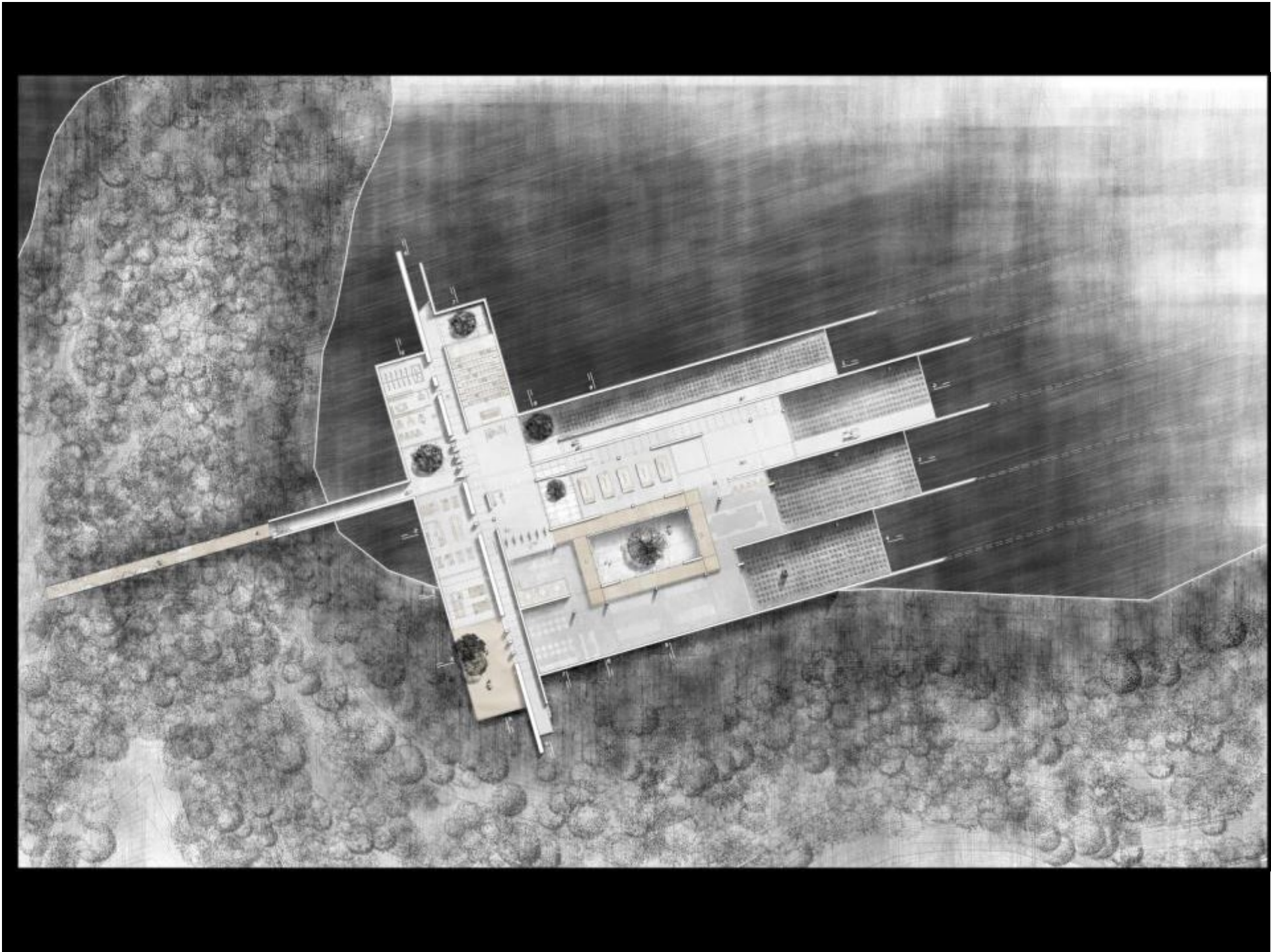

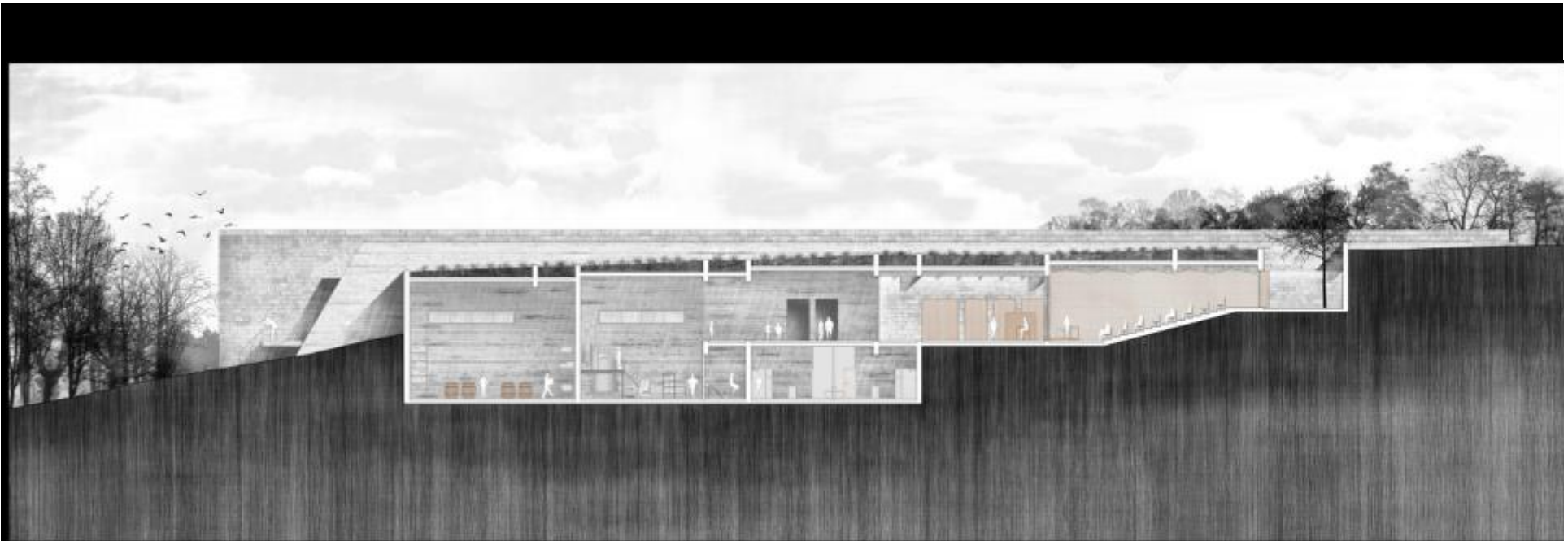
«Γραμμές αρωμάτων: Μια προσέγγιση στο τοπίο του Οιτύλου»

Διπλωμ. Εργασία, σπουδάστριες:
 Μυρσίνη Αλεξανδρίδη,
 Αμαλία-Μαρία Κονίδη.
 Υπεύθυνοι διδάσκοντες:
 Σ. Γυφτόπουλος, Ε. Κλαμπατσέα,
 Κ. Μωραΐτης
 Ιούλιος 2015

***Αυτό, ΣΥΝΟΛΙΚΑ, μπορούμε να το κάνουμε
μόνο εμείς....***

*...τέλος του πρώτου μέρους
της παρουσίασης*

Ευχαριστώ...